

Hungarian A: literature – Higher level – Paper 1
Hongrois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Húngaro A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Írjon irodalmi kommentárt az alábbiak közül az **egyik szövegről!**

1.

Tokodi már megbánta, hogy újév másnapján elígérkezett a hűgához a kocsonyának valóval. Semmi kedve nem volt elhagyni a házat, a ködben fürdő, zúzmarától fehér falu csak az ablakból tűnt barátságosnak. [...]

5 Ahogy elhagyta a falu szélső házait, még sűrűbb lett a köd. Alig vette észre, a volt gépállomás előtt stopos integet. Groteszk, sötét alak ágált a fehér párában. Tokodi megállt, letekerte az ablakot.

— Hova megy?

— Ide a szomszédba, Vastavára. Elvisz? Szét vagyok fagyva.

10 — Pattanjon be! Én is oda megyek – mondta Tokodi. Nem volt kedve beszélgetni, az útra figyelt, nehogy a jégbordákon megcsússzon az autó, de amint elhagyták a kanyargós erdei szakaszt, kíváncsi pillantásokat vetett az idegenre.

— Honnan jön? Jelmezbárból?

— Miből gondolja?

— A szőrrehából. Meg hogy szarvakat visel a fején.

15 — Gúnyolódik? – kérdezte sértődötten az idegen. — Ez nem jelmez! A szarvak is valódiak.

— Látom, farka is van – csodálkozott Tokodi. — Húzza félre, rálóg a sebességváltóra.

— Bocsánat – szabadkozott az idegen, és a háta mögé húzta a farkát. — Hálás vagyok, hogy felvett. Ki nem állhatom a hideget.

20 — Én se rajongok a télért.

— Egy órát ácsorogtam az út szélén. Már azt hittem, senki nem jön arra. Mit csinál Vastaván?

— Tegnapelőtt disznót vágtam, a húgoméknak viszek kocsonyának valót. Ha már ott vagyok, megjavítom a hűtőgépeket.

25 — Szerelő?

— Olyasmi – rántotta meg a vállát Tokodi. — Mindenhez értek, ami árammal működik. Imádok bütykölni. Porszívóból légkondi, turmixgépből rádió, amit akar!

— Irigylem az ezermestereket. Én sajnos fakezű vagyok. Semmit nem tudok megjavítani.

30 — Az ilyesmire születni kell. A legtöbb ember fél az áramtól. Mivel foglalkozik? Az idegen elgondolkodott, csak fél perc elteltével válaszolt.

— Hát, most megfogott. Maradjunk abban, hogy rossz emberekkel foglalkozom.

— Aha. Rendőr?

— Ezzel a kinézettel?

35 — Akkor börtönőr?

— Dehogy! Nem őrzöm, hanem büntetem a rosszakat.

— Megvan! Hóhér! Talált?

— Nem talált. Bírósági ítélet nélkül büntetek. [...]

— [...] mivel büntet?

40 — Ne akarja tudni.

— Titok?

— Végül is nem. Megfőzöm a bűnösöket.

Tokodi csodálkozva pillantott az utasára.

— Ez komoly? Megfőzi?

45 — Meg én! Beterelem őket a kondérba, feltöltöm vízzel, aztán kezdem hordani a fát.

— Kondérba? Szórakozik velem? – nevetett Tokodi.

— Dehogy szórakozom. [...]

— Nem sajnálja őket?

- Egy pillanatig se. Arra kell gondolni, hogy minden megfőzött bűnössel jobb lesz a világ.
- 50 — Ráfér, az igaz. – Tokodi lassított, beértek a szomszéd faluba. — Na, megjöttünk.
Megfelel, ha a templomnál kiteszem?
- A templomnál tökéletes! – bólintott az idegen. Kiszállt, megkerülte az autót, mutatta Tokodinak, hogy tekerje le az ablakot. Behajolt, gőzölgött a lehelete a feje körül. — Nem akarom feltartani, de megmutatja a kocsonyának valót?
- 55 Tokodi leállította a motort, kelletlenül kiszállt, hátrament, felnyitotta a csomagtartót.
— Nem adom el, arról ne is álmodjon. Mind a húgomé.
— Malac farka van benne?
— Van bizony! Szerencsét hoz, kell a kocsonyába – Tokodi széthajtotta a zsírpapírt, kivette a fagyott farkat, és mint egy szál virágot, átnyújtotta az utasának.
- 60 — Gyönyörű! Nagyon tetszik – lelkesedett az idegen. Körülnézett, aztán Tokodi füléhez hajolt. — Kössünk üzletet. Levágok egy szőrcsomót a hasamról, cserébe megkapom a farkat.
— Ugyan már, minek nekem szőrcsomó?
— Beteszi az ágyába, a lepedő alá. Attól kezdve békén hagyjuk.
— A húgom keresni fogja a farkat.
- 65 — Őt is örökre békén hagyjuk. Mit szól hozzá?
— Nem is tudom, mit mondjak.
— Sajnálja tőlem azt a kis szerencsét? Higgye el, rám fér.
Tokodi belenézett az utasa könnyörgő szemébe, aztán megrántotta a vállát, neki adta a malacfarkat. Visszaült a kocsiba, megvárta, amíg utasa eltűnik a templomkert zúzmarás bokrai között, aztán beindította a motort. Csak később jutott eszébe, hogy nem kapott cserébe szőrcsomót.
- 70

Fehér Béla, *Minden megfőzött bűnössel jobb lesz a világ* (2016)

2.

A mai nap

Képzeld, mi történt. Kora délelőtt,
amint utaztam új lakást keresni,
és azon tűnődtem, hogyan tovább,
míg üres szemmel bámultam a boltok
5 januári, kopott kirakatát,
és annyi minden eszembe jutott –

hirtelen tényleg csak a semmit láttam:
a házak közül épp kirobogott
a villamos, a hídra ráfutott,
10 s a megszokott szép tágasság helyett
köd várt a láthatatlan víz felett –
döbbenet álltam.

Köd mindenütt: a szorongás maga
ez a szűk, hideg, fehér éjszaka;
15 éreztem, hogy most ez az életem:
hogy gyorsan megy, de nem én vezetem,
hogy megtörténik, de mégsem velem,
hogy ott a látvány, s mégsem láthatom,
hogy sínen megyek, biztos járaton,
20 de hídon: földön, vízen, levegőben,
és felhőben is, mint a repülőben,
s a valóságnak nincs egyéb jele,
mint kezemben a korlát hidege.

Két hosszú perc, míg újra volt mit látni.
25 És most úgy érzem, megtörténhet bármi.

Szabó T Anna, *Elhagy* (2006)